

Zes vragen aan David Leat: grondlegger van Thinking4Learning

**Education is not the learning of facts,
but the training of the mind to think ...** *(Einstein)*

Interview

Veel leraren, scholen, ouders en maatschappelijke organisaties vinden 'standaard'-onderwijs niet (meer) toereikend. Het is niet effectief gebleken in het voorbereiden van leerlingen op werk, hoger onderwijs en algemeen welbevinden en het houdt leerlingen ook niet betrokken en intrinsiek gemotiveerd. Onderwijs is niet in staat om de interesse van jongeren in onderwijs en leren te behouden. Het is mogelijk om beter onderwijs te realiseren voor nu en in de toekomst.

In actie komen

Natuurlijk kunnen we dit niet alleen, het is belangrijk dat we zaken verbinden. Wie we ook zijn, waar we ook zijn: als we onderwijs willen transformeren, moeten we volgens Leat in actie komen. Op zijn minst zullen we onze stem moeten laten horen en gemeenschappelijke ideeën ontwikkelen over het waarom van onderwijs, over wat wel en niet werkt. Leat ondersteunt en inspireert scholen en leraren die net als hij hetzelfde voor ogen hebben. Thinking for Learning is hiervoor het fundament.

Wat is Thinking4Learning (T4L)?

Met T4L ga je leerlingen uitnodigen en uitdagen dieper en verder te denken, eigen ideeën te ontwikkelen, te luisteren naar en te werken met anderen, de blik te verruimen en te denken over het leren zelf.

Waarom is dit belangrijk?

Een reden om T4L te implementeren is dat school vaak zoveel saaier is dan het zou moeten zijn. Dat leidt ertoe dat jongeren afhaken. We moeten hier zo snel mogelijk vanaf en ons onderwijs aantrekkelijker en relevanter maken. Een tweede reden is dat we vaak vergeten dat school en het curriculum niet alleen over toetsen en examens gaan of over goed gedrag in de klas, maar ook over het voorbereiden van toekomstige burgers. Er zijn grote uitdagingen en grote kansen in deze 21e eeuw waar we iets mee moeten doen. Deze hebben te maken met de ongelijkheid in de samenleving, het veranderen van bevolking, het feit dat jongere mensen moeten werken voor ouderen, begrip van de generatie en werkloosheidsproblemen. Het gaat tot op zekere hoogte ook over de visie op onze samenleving, hoe willen we dat deze eruit ziet?

Het is belangrijk om scholen op een creatieve manier te helpen een betere toekomst te creëren voor jongeren. Veel mensen in het onderwijs zitten gevangen in een nutteloze ideologie. In Engeland bijvoorbeeld ziet men educatie steeds meer als handelswaar, een marktplaats. Ik denk dat dit echt verkeerd is. Onderwijs moet gaan over het helpen van jongeren zodat zij de mensen worden die ze kunnen zijn, in staat om hun ambitie te realiseren en hun talenten in te zetten.

Hoe realiseren scholen T4L?

Veel mensen, veel organisaties (zoals musea, universiteiten en andere educatieve partners, werkgevers) hebben denken en leren op hun agenda staan en kunnen scholen helpen om - in projecten - meer effectief en duurzaam te leren. Het gaat erom de mensen te vinden die vergelijkbare en overlappende issues en interesses hebben en samen op te werken. Een voorbeeld is de Studio West School (11-19 jr, Newcastle UK). Zij kijken verder dan lessen van 40 of 50 minuten in Engels, muziek of wiskunde en zien dit niet als een optelsom zonder relevantie. Ze geven jonge mensen juist de mogelijkheid om degelijk onderzoek te doen naar voor hen én voor school relevante onderwerpen die meerder vakgebieden beslaan. Werken en leren aan grotere thema's of projecten is belangrijk in een zinvol curriculum dat jongeren ook zelf belangrijk vinden. De meeste problemen van de 21ste eeuw komen niet in één vakgebied voor, ze overlappen diverse disciplines.

Waar begint de transformatie in scholen?

Dit is natuurlijk afhankelijk van wat ze hebben gedaan. In het algemeen moeten ze investeren in onderwijsontwikkeling en professioneel leren. Maak kleine aanpassingen op enkele gebieden, in enkele leerjaren/groepen. Maar vooral: onderzoek dat wat je doet, waarom heeft het nut (of: zin)? Wat is de bedoeling? Wat is het effect? Denk vooral lange termijn in het vormgeven van (school)plannen. Fundamenteel bij T4L is de dialoog. In teams én in klassen.

Het belangrijkste ingrediënt is de taal die je gebruikt om te praten over leren en denken in de context van een onderwerp. Ik praat over diep en breed leren. Diep gaat over het begrijpen van leren, breed gaat over leren met diverse aanpakken (lezen, experimenteren, onderzoeken, luisteren naar experts, mini-lessen) afhankelijk van de context en het onderwerp.

Hoe maken leraren zich T4L eigen?

Sommige leraren zijn 'naturals', ze snappen het gewoon. Ik denk omdat ze inzicht hebben in hoe leren gebeurt vanuit eigen ervaringen in of buiten school. Koppel ze aan leerlingen en je ziet dat dit is waar ze voor gemaakt zijn. De meeste leraren ontwikkelen zich blijvend in een sterke professionele ontwikkelingsstructuur en -cultuur. Hierin kunnen leergemeenschappen bestaan, co-teaching, video-sessies, coaching. Kijk ook naar de lerarenopleidingen, zij zullen de bouwstenen van de diverse vakgebieden moeten heroverwegen. De meeste leraren hebben goed begrip van hun vak, maar ik zou willen pleiten voor begrip op een hoger niveau: niet alleen de details maar ook de key-ideas. Daarnaast gaat het om het beter begrijpen van leren. Hoe leren kinderen en jongeren? Hoe denken kinderen en jongeren? Als leraren dit begrijpen dan zullen ze het leren makkelijker herkennen in de klas of in de groep en hier professioneel op afstemmen.

Past T4L binnen ons onderwijsklimaat?

Het draait om de balans. Balans tussen structuur, begeleiding en de ruimte die leraren als professional krijgen. Sommige landen (en scholen) proberen het onderwijs 'teacher-proof' te maken met methoden en kant en klare programma's. Zo worden leraren technici, ze leveren enkel het curriculum op (of af?). Hier is geen sprake van enig eigenaarschap. Er is veel bewijs dat als leraren geen eigenaarschap ervaren, ze zich niet verbinden met (of aan) datgene wat onderwezen moet worden. Wat we nodig hebben is ruimte voor de leraar als belangrijke schakel tussen de bedoelingen van het curriculum en de relevantie voor leerlingen.

In veel landen realiseert men zich nu dat een strak rigide opgelegd gedetailleerd curriculum niet werkt en zoeken ze nu naar meer balans. Ik praat hierover met collega's uit o.a. Australië, Nederland, Zweden, in een netwerk van curriculum-academici. We bevinden ons op een positie in de geschiedenis waarin de balans iets meer afwijkt van de nationale strakke rigide

curricula. Iets minder controle en iets meer ruimte voor de leraar en de school. Leraren die geen eigenaarschap willen? Die komen er prima mee weg, kunnen (een programma). Hoe triest ik dat ook zou vinden, omdat ik denk dat er weinig voldoening te halen valt uit het doorsluizen van kennis en jezelf als professional buiten beschouwing te laten.

David Leat is als professor Curriculum Innovation verbonden aan Newcastle University, UK, directeur van het Research Centre for Learning and Teaching.

Zijn belangrijkste drijfveer is het veranderen van de huidige vormen van het onderwijscurriculum om zo het onderwijs meer geëngageerd, uitdagend en verbonden te maken voor leerlingen en studenten. Zij moeten gestimuleerd worden om individueel en in groepsverband projecten aan te pakken waarbij ze contacten leggen met mensen, bedrijven en instanties binnen onze samenleving die hen uitdagen en prikkelen om ook complexe onderwerpen aan te pakken. Deze projecten moeten daar waar mogelijk verbonden zijn met de samenleving en niet alleen gepresenteerd worden op school, zodat het betekenisvol is.

Scholieren moeten meer verantwoordelijkheid nemen en krijgen en zich bezighouden met uitdagende en soms best lastige vraagstukken binnen de verschillende vakgebieden.

Ook moeten zij zich het culturele en maatschappelijke erfgoed eigen maken door met name vanuit hun eigen talenten te kijken en zoeken naar wat bij hen past om zich zo te ontwikkelen tot een goed ontwikkeld individu en om zo kansrijk te zijn binnen onze samenleving.

Tegelijkertijd betekent dit ook voor ons allen dat wij ons huidige onderwijssysteem inclusief het bijbehorend opleidingscurriculum zullen moeten aanpassen om dit te realiseren. Als we dat nu niet doen betekent dit dat er straks geen markt en perspectief is voor onze huidige en toekomstige opgeleide studenten/leerlingen.

Zijn huidige onderzoek heeft niet alleen betrekking op het inhoudelijk curriculum van het Engelse onderwijs, maar geeft ook concrete voorbeelden en oplossingen voor noodzakelijke veranderingen die moeten plaatsvinden, willen we een echte verbetering realiseren. Bij dit laatste zijn alle maatschappelijke geledingen betrokken, maar vooral de gemeenschap staat centraal.

